

Foto:MAPN

**Raport de audit financiar
asupra situațiilor financiare consolidate
întocmite de Ministerul Apărării Naționale,
pentru anul financiar 2023**

**Entitatea:
Ministerul Apărării Naționale**

**Perioada auditată:
01.01.2023 – 31.12.2023**

A. Introducere

Misiunea de audit financiar a fost efectuată de către Curtea de Conturi a României prin Departamentul V, Direcția 2.

Situațiile financiare consolidate supuse auditului Curții de Conturi au fost încheiate de către Ministerul Apărării Naționale, cu sediul în București, strada Izvor nr. 3-5, sector 6. Acestea au fost semnate de secretarul de stat pentru politica de apărare, planificare și relații internaționale, căruia i-a fost delegată calitatea de ordonator principal de credite pentru semnarea situațiilor financiare trimestriale și anuale¹.

Situațiile financiare ale ministerului au inclus informațiile financiare de la cele 359 entități subordonate (ordonatori secundari/terțieri de credite), aflate în directă subordonare/coordonare a acestuia și au fost depuse la Ministerul Finanțelor sub nr. 5230277/19.02.2024.

B. Opinia cu rezerve

Am auditat situațiile financiare consolidate ale Ministerului Apărării Naționale² pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023, care cuprind: bilanțul, contul de rezultat patrimonial, situația fluxurilor de trezorerie, situația modificărilor în structura activelor nete/capitalurilor proprii, conturile de execuție bugetară și anexele care fac parte integrantă din situațiile financiare, inclusiv Raportul privind situațiile financiare care conține un rezumat al principalelor politici contabile și note explicative.

Am efectuat auditul în conformitate cu standardele de audit ale instituțiilor supreme de audit, care impun efectuarea planificării și execuției auditului, astfel încât să obținem o asigurare rezonabilă privind faptul că situațiile financiare nu conțin erori semnificative.

În opinia noastră, **cu excepția efectelor aspectelor descrise în secțiunea C. Baza pentru opinia cu rezerve** din prezentul Raport de audit, situațiile financiare ale entității prezintă, sub toate aspectele semnificative, o imagine reală și fidelă, în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil în România³.

C. Baza pentru opinia cu rezerve

Auditul nostru a fost efectuat pe baza Standardelor internaționale ale instituțiilor supreme de audit (ISSAI). Suntem independenți în raport cu entitatea auditată din punct de vedere al cerințelor etice relevante pentru auditarea situațiilor financiare, așa cum sunt prevăzute în Codul Etic al Curții de Conturi și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități etice în conformitate cu aceste cerințe. Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza pentru opinia noastră.

Ca urmare a auditului efectuat asupra situațiilor financiare raportate de către MApN pentru anul 2023, au fost constatate erori cu influențe semnificative, însă nu generalizate, asupra situațiilor financiare după cum urmează:

¹ art.3.1² lit. a din Ordinul MS 17/2015;

² Denumit în continuare MApN;

³ *Legea contabilității nr. 82/1991*, republicată, cu modificările și completările ulterioare; *OMFP nr. 1.917/2005* pentru aprobarea *Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice*, *Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia*; *OMF nr. 77/2024* privind transmiterea situațiilor financiare anuale centralizate întocmite de instituțiile publice la 31 decembrie 2023 și pentru modificarea și completarea unor ordine ale ministrului finanțelor publice în domeniul contabilității instituțiilor publice; *OMF nr. 5.389/2023* pentru aprobarea *Normelor metodologice privind încheierea exercițiului bugetar al anului 2023*, cu modificările și completările ulterioare;

➔ **C1.** Activele necurente au fost subevaluate cu suma de **477.317.916,78 lei** ca urmare a neînregistrării în evidența contabilă a unui număr de:

- 55 facturi în valoare totală de **288.703.535,50 lei**, reprezentând contravaloarea unor servicii prestate și recepționate conform prevederilor contractului interguvernamental LOA RO-D-QAH, în cadrul programului de înzestrare „*Avion multirol al Forțelor Aeriene*”;

- 3 facturi emise de C.N. Romtehnica S.A., în baza facturilor externe emise de furnizor, în valoare totală de **188.614.381,28 lei**, reprezentând contravaloarea unor bunuri/produse și servicii livrate/prestate și recepționate în cadrul unui acord/contract încheiat cu Ministerul Apărării din Norvegia.

Prin urmare, operațiunile contabile neefectuate au condus la subevaluarea activelor necurente și a cheltuielilor cu active fixe neamortizabile, cu valoarea de **477.317.916,78 lei**. Totodată, neînregistrarea în contabilitate în anul 2023 a acestor facturi, a condus și la menținerea nejustificată a avansurilor achitate anterior și evidențiate în contul 232 „*Avansuri acordate pentru active fixe corporale*”, astfel fiind supraevaluată valoarea creanțelor curente cu **477.317.916,78 lei**.

Abaterile financiar contabile constatate au fost detaliate la **pct. 1 și 2** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol⁴.

➔ **C2.** Activele curente au fost supraevaluate cu suma de **219.865.800 lei**, ca urmare a:

- nejustificării în evidența contabilă, în anul 2023, pe seama avansurilor și a sumelor puse anterior la dispoziția C.N. Romtehnica S.A., a facturii nr. 23 1476/21.12.2023 în valoare de 219.865.800 lei, reprezentând achiziția unui activ (*Nava tip vânător de mine clasa Sandown*) primit și recepționat de beneficiar în data de 23.10.2023.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 3** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol⁵.

➔ **C3.** Capitalurile proprii au fost subevaluate cu suma de **335.373.970,35 lei**, ca urmare a:

- neînregistrării în contul 102 „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului*”, de către unele unități subordonate în calitate de unități beneficiare, a contravalorii unor bunuri primite care alcătuiesc domeniul privat al statului, achiziționate centralizat în baza *O.U.G. nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității, cu modificările și completările ulterioare*, aspecte ce au condus la diminuarea valorii capitalurilor proprii și la supraevaluarea veniturilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu suma de **200.855.986,40 lei**;

- diminuării valorii fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului cu suma de **134.517.983,95 lei** ca urmare a menținerii în mod nejustificat la nivelul unor unități subordonate, în contul 231 „*Active fixe corporale în curs de execuție*” a cheltuielilor aferente unor obiective de investiții finalizate și recepționate, precum și a unor sume neclarificate din perioadele precedente, cu consecința nerecunoașterii cheltuielilor de capital în situațiile financiare auditate și subevaluării capitalurilor proprii cu aceeași sumă.

Pentru sumele de 341.596 lei și de 25.320 lei, înregistrate în soldul contului 231 „*Active fixe corporale în curs de execuție*” la data de 31.12.2023, nu au fost prezentate documente justificative de către unitatea subordonată care le are în evidența contabilă.

În timpul misiunii de audit au fost corectate unele erori, fiind prezentate extrase din Registrul jurnal din data de 26.06.2024, din data de 01.07.2024, din perioada 01-30.09.2024, respectiv din data de 01.10.2024.

Abaterile financiar contabile constatate au fost detaliate la **pct. 4 și 5** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

⁴ pct. 2.1. Prevederi generale, Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 3.2. secțiunea A din Capitolul III – Active din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; art. 11 din *Legea contabilității nr. 82/1991*;

⁵ pct. 2.7.1.1 Principii contabile din Capitolul II și pct. 3.2. din secțiunea A din Capitolul III din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*;

D. Paragraf pentru evidențierea unui aspect:

Prezentarea în situațiile financiare a unor active fixe – terenuri cu o situație juridică incertă, fără a fi promovate acțiuni în instanță în vederea constatării dreptului de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN asupra acestor suprafețe de teren.

Atragem atenția asupra faptului că în situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2023 sunt prezentate elemente de patrimoniu, respectiv terenuri cu o situație juridică incertă, pentru care entitatea auditată nu deține documente care să ateste dreptul de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN.

Astfel, în urma verificării valorilor contabile ale bunurilor din domeniul public al statului raportate în Situațiile consolidate ale MAPN pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023, s-a constatat că în patrimoniul entității auditate există imobile rămase neintabulate/intabulate parțial, afectate fie de litigii, fie de situații litigioase, pentru care la data prezentei verificări dreptul de administrare nu este dovedit prin extrasul de carte funciară, situația juridică a bunurilor primite în administrare nefiind pusă de acord cu situația lor reală.

În cazul *Imobilului 3104 Arieșeni*, pentru suprafața de **60,9 ha**, înregistrată în evidența contabilă a unei unități subordonate cu valoarea de **10.371.270 lei**, nu există documente care să ateste dreptul de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN și care să susțină drepturile pretinse în fața instanțelor de judecată.

De asemenea, în cazul *Imobilului 2793 Floreni*, pentru suprafața de **3,911 ha** entitatea auditată nu deține documente care să ateste dreptul de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN, drept pentru care până la această dată, față de deținătorul cu acte al terenului (Primăria Comunei Dorna Cândrenilor a emis un titlu de proprietate pe numele unei persoane fizice), ministerul a adoptat o atitudine pasivă având în vedere faptul că folosește poligonul de instrucție în integralitatea sa.

Dreptul de administrare al MAPN nu este dovedit prin extrasul de carte funciară nici în cazul *Imobilelor 1177 Pantelimon și 3564 Pantelimon*, unde situația juridică pentru două suprafețe de teren de **6.542 mp** și **900 mp** nu este pusă de acord cu situația lor reală.

Aceste două suprafețe de teren, pe care MAPN are amplasate construcții și un turn metalic de suport antene din cadrul unui obiectiv de comunicații, se află, conform extrasului de carte funciară, în administrarea Ministerului Educației, deși nu au făcut obiectul transferului potrivit documentelor de predare primire încheiate pentru punerea în aplicare a *HG nr. 915/2004 privind transmiterea unei părți dintr-un imobil, proprietate publică a statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Educației și Cercetării, pentru Școala Națională de Studii Politice și Administrative*.

Din analiza documentelor prezentate rezultă faptul că nu au fost introduse acțiuni în instanță în vederea constatării dreptului de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN asupra unor suprafețe de teren ce totalizează **1.865,65 ha**, aferente mai multor imobile aparținând patrimoniului MAPN (*1359 Clinceni, 420 Păulești, 1003 Caransebeș, 2485 Știuca, 2315 Lipova*), unde au fost puse în posesie terțe persoane fizice și juridice.

Abaterile constatate au fost detaliate la **pct. 6** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

⁶ art. 9 alin. (1), (2) și art. 13 din *Legea contabilității nr. 82/1991*; Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 2.1, Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 102 „*Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului*” și Funcțiunea contului 231 „*Active fixe corporale în curs de execuție*” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; pct. 2.4. lit. c) din Anexa la *OMFP nr. 129/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 și pentru modificarea altor norme metodologice în domeniul contabilității instituțiilor publice cu modificările și completările ulterioare, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 13, pct. 14 și pct. 35 (1) din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii*;

Reglementările legale incidente acestor aspecte se regăsesc în Nota de subsol⁷.

E. Aspecte cheie ale auditului

Nu au fost identificate aspecte cheie care să necesite o atenție semnificativă din partea noastră în auditarea situațiilor financiare din perioada curentă, altele decât cele prezentate anterior la secțiunea *C-Baza pentru opinia cu rezerve*.

F. Alte aspecte

Ca urmare a nerespectării sau interpretării eronate a prevederilor legale aplicabile, au fost identificate erori importante nemateriale, dar care afectează calitatea situațiilor financiare raportate, cum ar fi:

➔ **F1.** Efectuarea unor înregistrări contabile eronate în valoare totală de **2.777.177,19 lei** astfel:

- regularizarea în valoare de **1.026.800,36 lei**, în funcție de cursul valutar, a valorilor de înregistrare a unor mijloace fixe evidențiate în contabilitate, cu utilizarea contului 682 „*Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile*” și nu pe seama cheltuielilor aferente anilor anteriori (rezultatul reportat);
- înregistrarea unor bunuri achiziționate la o valoare diminuată cu suma de **360.000 lei** ca urmare a înregistrării eronate a valorii TVA aferentă facturii în baza căreia acestea au fost înregistrate;
- înregistrarea dublă, atât în data de 15.12.2023 cât și în data de 22.12.2023, a facturii nr. MIC F5166/08.12.2023 în valoare de **850.151,23 lei**;
- înregistrarea transferului către o unitate beneficiară la o valoare diminuată eronat cu suma de **540.225,60 lei**.

În timpul misiunii de audit s-a procedat la efectuarea corecțiilor prin remedierea erorii în valoare de 360.000 lei în data de 03.07.2024, prin stornarea sumei de 850.151,23 lei la data de 01.04.2024, respectiv prin înregistrarea la data de 01.07.2024 a transferului de bunuri corespunzător diferenței de 540.225,64 lei.

Abaterile financiar contabile constatate au fost detaliate la **pct. 7** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol⁸.

➔ **F2.** Evidențierea eronată a unor transferuri de bunuri, achiziționate centralizat, către beneficiara U.M. 01835, conform unei monografii contabile neadecvate, ceea ce a condus la dublarea rulajelor conturilor utilizate cu suma de **120.894.327,79 lei**, la creșterea și reducerea valorii fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului prezentate în anexa 34, precum și la creșterea și reducerea valorii activelor fixe corporale neamortizabile prezentate în anexa nr. 35b în bilanțul la 31.12.2023.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 8** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol⁹.

⁷ art. 288 din OUG nr. 57/2019 privind Codul administrativ, actualizat, cu modificările și completările ulterioare; art. 5 alin. (1) din OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare; art. 1 și art. 12 din OMApN nr. M.121/2008 privind responsabilitățile comandanților/șefilor unităților militare pentru păstrarea integrității patrimoniului imobiliar al Ministerului Apărării și unele măsuri privind modul de administrare a acestuia, cu modificările și completările ulterioare;

⁸ pct. 2.1., pct. 2.7.1.1 Principii contabile din Capitolul II și pct. 1.2. din capitolul IV din Anexa la OMFP nr. 1.917/2005;

⁹ Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 102 „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului” și 214 „Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active fixe corporale” din Anexa la OMFP nr. 1.917/2005 ;

➔ **F3.** Neînregistrarea în evidența contabilă a U.M. 02550, până la data întocmirii bilanțului la 31.12.2023, a transferului către o unitate militară beneficiară a unor bunuri în valoare de **10.770.702,78 lei**, conform Ordinului de distribuție nr. 042/ctb/31.03.2023 și Avizului de însoțire a mărfii nr. 41/31.03.2023.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 9** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁰.

➔ **F4.** Înregistrarea în contabilitate și nedispunerea unor măsuri de clarificare a sumei de **17.973.142,71 lei** (8.736.827,32 lei + 9.236.315,39 lei) reprezentând datorii rezultate din derularea a două acorduri externe de tip LOA (LOA RO-B-UEJ și LOA Ro-B-UEH), atât prin neevidențierea în contabilitate a unor facturi care au făcut obiectul recepției bunurilor facturate, cât și prin înregistrarea în contabilitate a unor facturi având ca obiect bunuri de natura mijloacelor fixe achiziționate peste necesarul contractat și fără efectuarea recepției acestora.

Operațiunile astfel efectuate au condus la supraevaluarea datoriilor curente raportate în bilanțul contabil la 31.12.2023, pe fondul depășirii valorii angajamentului legal și în condițiile în care derularea acordurilor de tip LOA nu poate genera datorii față de furnizor, întrucât prețul bunurilor achiziționate se achită integral în avans.

Pentru aceste sume nu au fost dispuse măsuri nici cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului, pentru clarificarea atât a cantităților de bunuri real solicitate și/sau livrate către unitatea militară beneficiară, cât și eventualelor erori de întocmire/înregistrare a facturilor externe și/sau a documentelor de livrare, la nivelul comitentului, al comisionarului și al beneficiarului.

Disponerea unor astfel de demersuri de clarificare a documentelor de livrare, inclusiv de anulare a unui proces verbal de predare primire a fost solicitată și de către beneficiar prin adresa înregistrată cu nr. A3-8927/26.07.2023.

În timpul misiunii de audit a fost desemnată o comisie de analiză a discrepanțelor sesizate în înscrisurile cu privire la recepțiile din cadrul Acordurilor LOA RO-B-UEJ și LOA RO-B-UEH.

Din cuprinsul adresei nr. A3-13195/14.11.2024 întocmită în baza datelor și informațiilor existente pe site-ul furnizorului sau comunicate de acesta, rezultă că bunurile livrate în cadrul acordurilor LOA RO-B-UEH și LOA RO-B-UEJ au fost achitate integral și nu există restanțe/datorii către furnizor.

Abaterile financiar contabile constatate au fost detaliate la **pct. 10** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹¹.

➔ **F5.** Neînregistrarea în evidența contabilă în anul 2023 a unor consumuri de carburanți în valoare de **6.325.770,44 lei** (1.785.703 litri combustibil turboreactor F-34, 64.456 litri motorină de uz militar și 113.711 litri motorină Euro 5 Optim Diesel), pentru care au fost emise avizele de însoțire a mărfii nr. CLA 1697/29.11.2021 și CLA 1759/28.09.2022 și facturile nr. ROAF_CL 001/14.02.2022 și nr. ROAF_CL 003/31.10.2022, ceea ce a condus la majorarea nejustificată a valorilor raportate în bilanț pentru active curente/stocuri cu suma de **6.325.770,44 lei**, precum și la subevaluarea cheltuielilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu aceeași sumă.

În timpul misiunii de audit au fost înregistrate note contabile de scădere a combustibilului conform avizelor de însoțire a mărfii anterior menționate.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 11** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

¹⁰ pct. 2.7.1.1 Principii contabile din Capitolul II și pct. 1.2. din capitolul IV din Anexa la OMFP nr. 1.917/2005.

¹¹ art. 14 alin. (3) din *Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice*, cu modificările și completările ulterioare; pct. 2.4. lit. d) din Anexa la OMFP nr. 129/2019, *norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 8 lit. a) pct. 19 alin (1) și pct. 28 alin (1) din Anexa la OMFP nr. 2.861/2009; Normele specifice de utilizare a documentelor financiar-contabile (Anexa nr. 2) – Grupa II – proces verbal de recepție (14-2-5) din OMFP nr. 2.634/2015 *privind documentele financiar-contabile*, cu modificările și completările ulterioare; art. 20 alin. (1) din OG nr. 121/1998 *privind răspunderea materială a militarilor*, republicată; art. 6 alin (1) din *Legea contabilității nr. 82/1991*;

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹².

➡ **F6.** Neînregistrarea până la data de 31.12.2023 a ieșirilor din gestiune și a cheltuielilor operaționale aferente unui transfer de stocuri către U.M. 01047, cu consecința supraevaluării sumei raportate în bilanț la indicatorul „Stocuri”/„Active curente” cu valoarea de **4.223.606,05 lei** și subevaluării cheltuielilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu aceeași valoare.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 12** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹³.

➡ **F7.** Înregistrarea eronată a unor stocuri (muniții și furnituri pentru apărare națională) în valoare de **1.638.725,50 lei**, de către U.M. 02041, ca active necurente cu utilizarea contului 214 „Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active fixe corporale”, dar și a unor active fixe predate în custodie în valoare de **339.577,38 lei**, de către U.M. 01895, în contul 351 „Materii și materiale aflate la terți”.

În timpul misiunii de audit au fost dispuse unele măsuri în vederea remedierii deficiențelor, prin întocmirea notei de corecție nr. 8/30.08.2024 pentru suma de 339.577,38 lei.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 13** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁴.

➡ **F8.** Menținerea nejustificată la data de 31.12.2023 a sumei de **26.373.749,08 lei** în soldul contului 105 „Rezerve din reevaluare” și raportarea eronată a acesteia în bilanț la indicatorul „Rezerve, fonduri” la nivelul mai multor unități subordonate, fără a se face o analiză a sumelor înregistrate și în lipsa unor documente justificative care să ateste care sunt activele fixe corporale reevaluate neamortizate integral.

În timpul misiunii de audit, au fost dispuse unele măsuri în vederea remedierii deficiențelor, fiind prezentat extrasul din Registrul jurnal din data de 30.08.2024 și Nota contabilă 3108 din 31.08.2024.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 14** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁵.

➡ **F9.** Clasificarea și reflectarea eronată în situațiile financiare la data de 31.12.2023 a unor sume aferente unor litigii în curs, în valoare de **3.898.138,97 lei** reprezentând pagube constatate prin acte de constatare interne, fără a se identifica debitorii și fără a exista un titlu executoriu din care să rezulte creanța certă, lichidă și exigibilă precum și a unor sume pentru care instanța a respins acțiunile formulate de MAPN în vederea recuperării acestora.

Ca urmare a verificării acestor sume s-a constatat faptul că, pentru creanța de 329.001,61 lei nu au fost întreprinse măsuri în vederea recuperării acesteia potrivit prevederilor legale, în condițiile în care prin Decizia civilă 2218A/08.11.2018 a fost respins ca nefondat recursul formulat de MAPN

¹² art. 2 alin. (3), art. 9 alin. (2), art. 13 din *Legea contabilității nr. 82/1991*; Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 2.1, Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 351 „Materii și materiale aflate la terți” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; pct. 2.4. lit. c) din Anexa la *OMFP nr. 129/2019, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 35 alin. (1) din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009*;

¹³ Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 2.1, Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 351 „Materii și materiale aflate la terți” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; pct. 2.4. lit. c) din Anexa la *OMFP nr. 129/2019, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 35 alin. (1) din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009*;

¹⁴ art. 2 alin. (3), art. 9 alin. (2), art. 13 din *Legea contabilității nr. 82/1991*; Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 2.1, Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 351 „Materii și materiale aflate la terți” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; pct. 2.4. lit. c) din Anexa la *OMFP nr. 129/2019, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 35 alin. (1) din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009*;

¹⁵ art. 2, art. 8, art. 9 alin. (1), (2), art. 12 și art. 13 din *Legea contabilității nr. 82/1991*; pct. 2.4. lit. c) din Anexa la *OMFP nr. 129/2019, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 2.1. Prevederi generale, Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare și Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 105 „Rezerve din reevaluare” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*;

împotriva Sentinței civile 685/01.03.2018 având ca obiect înscrierea în tabelul preliminar/suplimentar a creanței împotriva debitoarei Romavia RA.

În timpul misiunii de audit, s-a dispus efectuarea unei cercetări administrative privind creanța nerecuperată în sumă de 329.001,61 lei.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 15** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁶.

➔ **F10.** La nivelul ordonatorilor terțiari din subordinea U.M. 02523 nu există o abordare unitară în ceea ce privește înregistrarea obiectivelor de investiții realizate și transferate către unitățile militare beneficiare, astfel că situațiile consolidate ale MApN pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023 nu reflectă cu fidelitate poziția financiară a entității în ceea ce privește cheltuielile de capital, amortizările și provizioanele.

Pentru înregistrarea transferului unor obiective de investiții către unitățile beneficiare, ordonatorii terțiari din subordinea U.M. 02523 utilizează conturi diferite, respectiv 658 „*Alte cheltuieli operaționale - transfer active fixe și stocuri între instituții publice*” sau 682 „*Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile*” în corespondență cu contul 231 „*Active fixe corporale în curs de execuție*”.

Astfel, în lipsa unor mecanisme de control care să asigure eliminarea riscurilor de evidențiere eronată în contabilitate a unor operațiuni, UM 01662 și UM 02286 nu au înregistrat și raportat în situațiile financiare la 31.12.2023, cheltuieli cu activele neamortizabile ca urmare a transferului unor obiective de investiții în baza documentelor primite de la UM 02517.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 16** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁷.

➔ **F11.** În cazul primirii unor stocuri de natura combustibililor, pieselor de schimb, obiectelor de inventar și a altor stocuri, de la alte unități militare subordonate ministerului, dar care au venit direct de la furnizor, înregistrările contabile efectuate la nivelul U.M. 01912 s-au făcut, contrar prevederilor legale, prin debitarea contului de stocuri corespunzător în corespondență cu contul 117 „*Rezultatul reportat*”, cu influențe asupra bilanțului contabil, respectiv asupra structurii capitalurilor proprii și a contului de rezultat patrimonial în valoare de **32.267.413,88 lei**.

Abaterea financiar contabilă constatată a fost detaliată la **pct. 26** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁸.

G. Bună guvernanță

G.1. Aspecte legate de sistemul de control intern

Neconformitățile constatate reflectate în constatările din secțiunea **C. Baza pentru opinia cu rezerve** și din Alte secțiuni ale acestui Raport denotă insuficiența controlului intern, nefiind asigurată pe deplin funcționalitatea controalelor-cheie, precum și identificarea și gestionarea riscurilor aferente procesului financiar-contabil.

¹⁶ art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (1), (2) și art. 13 din *Legea contabilității nr. 82/1991*; Capitolul II, pct. 2.1, Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 461 „*Debitori*” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; pct. 2.4. lit. c) și d) din Anexa la *OMFP nr. 129/2019, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024*; pct. 46 alin. (3) din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009*;

¹⁷ pct. 2.1. Prevederi generale, Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare și Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 682 „*Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile*” din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; Cerințele Standardului 9 – Proceduri și Standardului 14 - Raportare contabilă și financiară din *OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice*;

¹⁸ pct. 1.1 și Funcțiunea contului 117 „*Rezultatul reportat*” descrisă în Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*; art. 2 alin. (1) și (3), art. 5 din *Legea contabilității nr. 82/1991*;

Punctele slabe identificate în cadrul sistemului de control intern managerial au influențat exactitatea și exhaustivitatea informațiilor reflectate în situațiile financiare consolidate, iar acest fapt denotă că, la nivelul MAPN, funcționarea activității de control intern necesită îmbunătățiri.

Ca urmare a evaluării sistemului de control intern al managementului, principalele observații cu privire la modul de implementare a standardelor de control intern sunt următoarele:

→ încadrarea cu personal de conducere și personal de execuție nu asigură la nivelul tuturor unităților subordonate respectarea concordanței dintre natura posturilor și competențele profesionale și manageriale necesare îndeplinirii sarcinilor salariaților și nu servește realizării în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a obiectivelor stabilite.

Din documentele analizate rezultă faptul că resursele umane sunt insuficiente, precum și faptul că măsurile existente de atragere și retenție pentru resursa umană calificată nu sunt eficiente, corelat cu volumul și complexitatea responsabilităților, cu consecința neasigurării resursei umane specializate și competitive. Această situație are ca efect limitarea capacității de realizare a obiectivelor entității.

→ nu au fost definite la nivelul tuturor unităților subordonate obiective generale, precum și rezultatele așteptate, de o manieră care să permită monitorizarea îndeplinirii lor și actualizarea acestora ori de câte ori este necesar, obiective specifice care să răspundă pachetului de cerințe „SMART” (specifice, măsurabile, adecvate, realiste, cu termen de realizare) și indicatori de performanță atașați acestora și activităților aferente.

De asemenea, indicatorii de performanță detaliați în rapoartele de evaluare nu constituie în toate cazurile un instrument de evaluare a performanței și nu ilustrează gradul de atingere a unui obiectiv stabilit. Această situație determină creșterea riscului ca abaterile rezultatelor de la țintele stabilite să nu poată fi constatate/identificate de către conducere, cu consecința nedisponibilității măsurilor corective sau preventive care se impun, după analiza cauzelor care au determinat aceste abateri.

→ planurile/documentele de planificare nu asigură în toate cazurile concordanța activităților necesare pentru atingerea tuturor obiectivelor stabilite cu resursele maxim posibil de alocat, nu stabilesc termene de realizare și persoane responsabile, astfel încât riscurile susceptibile să afecteze realizarea obiectivelor entității să fie minime.

→ numărul litigiilor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, pe zona de patrimoniu imobiliar și derularea contractelor de execuție infrastructură este în creștere, fapt ce impune adaptarea procesului de management al riscurilor astfel încât să asigure identificarea tuturor surselor posibile de risc și diminuarea sau eliminarea probabilității și impactului riscurilor.

→ nu au fost identificate toate activitățile procedurabile și drept consecință, pentru activități importante care implică utilizarea și raportarea cheltuielilor din fonduri publice, nu există documente formalizate care să cuprindă riscurile asociate și răspunsul adecvat pentru acestea.

Astfel, nu au fost elaborate și implementate proceduri operaționale cu privire la:

- solicitarea din bugetul FNUASS a fondurilor aferente pentru plata influențelor financiare reprezentând creșteri salariale pentru personalul încadrat în unitățile sanitare;
- angajarea și utilizarea fondurilor publice pentru deschiderea de acreditive;
- desfășurarea achizițiilor directe în spiritul bunei gestiuni financiare.

→ procesul de autoevaluare a propriului sistem de control intern managerial a fost realizat la nivelul entității, dar nu a fost aplicat pe o bază obiectivă și, prin urmare, nu recunoaște punctele slabe identificate de echipa de audit, cum ar fi neaplicarea în totalitate a direcțiilor de acțiune privind implementarea unor standarde de control intern/managerial, fapt ce determină condiții propice apariției și manifestării riscului neîndeplinirii obiectivelor generale și specifice ale entității în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate, pe fondul funcționării unui sistem de control intern/managerial parțial conform cu standardele în vigoare.

Nu s-au respectat în toate cazurile prevederile legale referitoare la fazele obligatoriu de parcurs în execuția bugetară a cheltuielilor, respectiv angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata acestora, fiind identificate documente care prezintă o serie de neconformități raportat la prevederile legale incidente.

→ mecanismele de management al riscului proiectate și aplicate la nivelul entității nu au asigurat identificarea riscurilor aferente procesului financiar-contabil, evaluarea, prioritizarea și controlul acestora, fapt confirmat de aspectele semnalate de echipa de audit legate de clasificarea și raportarea necorespunzătoare a unor tranzacții și evenimente. Aceasta reflectă faptul că activitatea de identificare a riscurilor care pot afecta realizarea obiectivelor și stabilirea tipului de răspuns adecvat necesită îmbunătățiri.

→ sistemul informatic nu este adaptat la volumul și complexitatea activităților derulate, având în vedere creșterea alocărilor bugetare pentru achiziția de echipamente și numărul mare de programe de înzestrare, fiind necesare a fi identificate, analizate și gestionate toate cerințele, la nivelul tuturor structurilor, în scopul optimizării gestionării programelor de înzestrare și satisfacerii nevoilor utilizatorilor în mod optim și eficient astfel încât să fie asigurată nevoia de centralizare a informațiilor în timp real, raportarea acestora în format word/excel/pdf, informarea utilizatorilor privind calendarul activităților, prioritizarea activităților, agenda de lucru, etc.

→ programul de contabilitate utilizat nu reprezintă un instrument de lucru eficient și nu permite generarea situațiilor financiare trimestriale și anuale, contrar prevederilor legale. Situațiile financiare sunt întocmite utilizând formulare realizate în programul de calcul tabelar Microsoft Excel, care permit preluarea automată a datelor, după ce unitățile militare din subordine introduc datele manual pe baza balanței de verificare, Situației execuției bugetare și Situației creditelor disponibile, generate din aplicația informatică „Contabilitate”, fapt care nu conduce la minimizarea riscurilor susceptibile să afecteze calitatea datelor raportate în situațiile financiare consolidate/centralizate.

Deși ca urmare a testelor efectuate cu privire la modul de transmitere și consolidare a datelor în situațiile financiare, echipa de audit nu a identificat denaturări determinate de acest aspect, există un risc permanent de denaturare a situațiilor financiare consolidate, care poate fi eliminat prin implementarea unei aplicații integrate care să permită preluarea și centralizarea automată a datelor raportate prin situațiile financiare consolidate.

Aspectele constatate au fost detaliate la **pct. 17** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol¹⁹.

G.2. Aspecte privind implementarea recomandărilor misiunii anterioare de audit, inclusiv neimplementarea și motivul pentru care acestea nu au fost implementate

Din analiza gradului de implementare a măsurilor și recomandărilor dispuse de Curtea de Conturi cu ocazia precedentelor misiuni de audit financiar, s-a constatat faptul că au fost efectuate demersuri în vederea corectării și remedierii aspectelor identificate, însă a fost evidențiată și implementarea parțială a unor măsuri/recomandări, astfel încât erorile identificate anterior au produs denaturări și asupra situațiilor financiare ale anului 2023.

Astfel, s-a constatat faptul că soldurile conturilor contabile aferente anului 2023 au fost afectate de:

- implementarea parțială a recomandărilor privind *analiza sumelor menținute în contul 231 „Active fixe în curs de execuție” la nivelul unităților subordonate;*

- implementarea parțială a recomandărilor privind *identificarea tuturor categoriilor de operațiuni pentru care s-a utilizat în mod necorespunzător contul contabil 117 – „Rezultatul reportat” și reflectarea corectă în contabilitate a acestor operațiuni;*

- implementarea parțială a recomandărilor privind *elaborarea și implementarea unei proceduri care să asigure reducerea riscului de apariție a erorilor, fraudelor, încălcării legislației, precum și riscul de nedetectare a problemelor pe fluxul procesului de întocmire și de consolidare a situațiilor financiare, cu proiectarea activităților de control care să asigure prezentarea reală a informațiilor financiare atât la nivel individual cât și la nivel consolidat.*

¹⁹ OSGG nr. 600/2018; Standardul 2 - Atribuții, funcții, sarcini, Standardul 3 - Competență, performanță, Standardul 6 - Planificarea, Standardul 8 - Managementul riscului, Standardul 9 - Proceduri, Standardul 10 - Supravegherea, Standardul 14 - Raportarea contabilă și financiară, Standardul 15 - Evaluarea sistemului de control managerial, inclusiv activitatea de audit intern;

G.3. Aspecte de conformitate

1. Neactualizarea datelor din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, atât din punct de vedere a componenței bunurilor imobile evidențiate, cât și din punct de vedere a valorii acestora, ca urmare a tuturor modificărilor intervenite (investiții noi, lucrări de modernizare, reevaluări, trecerea în patrimoniul altor instituții, lucrări cadastrale etc.). Valoarea contabilă a bunurilor din domeniul public al statului raportată în Situația financiară aferentă anului 2023 a fost de **32.027.513.465 lei**, în timp ce valoarea înscrisă în Inventarul centralizat de către MAPN până la data întocmirii prezentului document este în sumă de **28.820.072.294 lei**.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 18** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁰.

2. Inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii fără respectarea întocmai a prevederilor legale, astfel încât posturile din bilanțul contabil anual nu au fost corelate cu datele înregistrate în contabilitate, puse de acord cu situația reală a elementelor patrimoniale, stabilită pe baza inventarului.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 19** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²¹.

3. Neefectuarea reevaluării tuturor activelor fixe corporale aflate în administrarea entităților la termenul și în condițiile prevăzute de lege, cu consecința nereflectării valorii actualizate în evidența contabilă a ministerului.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 20** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²².

4. Nerespectarea principiilor tratamentului egal și al transparenței prevăzute de *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, cu modificările și completările ulterioare, prin atribuirea directă în SEAP, în aceeași zi, către operatorul economic SC DSP Mediacons SRL, a unui număr de trei contracte de achiziție publică de lucrări de reparații curente, fără publicarea în prealabil a unui anunț de publicitate.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 27** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²³.

5. Neactualizarea Programului anual al achizițiilor publice al U.M. 02301, pe anul 2023, în funcție de modificările survenite.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 32** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁴.

G.4. Procese de management inefficiente

1. La finele anului 2023 din valoarea avansurilor acordate în perioada 2017-2020 au rămas nejustificate sume în valoare de **34.861.770,22 USD**, echivalent a 156.731.546,56 lei, la cursul 4,4958 lei/USD aferente contractelor interguvernamentale de tip LOA - Letter of Offer and Acceptance, încheiate în baza *OG nr. 25/1996 privind ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii referitor la programele de asistență economică, tehnică și în domenii conexe*, cu modificările și completările ulterioare.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 21** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

²⁰ art. 37 și art. 288 din *OUG nr. 57/2019*; art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999*;

²¹ pct. 1 alin. (2), pct. 13, pct. 28 alin. (1), pct. 44 și pct. 45 din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009*; art. 8 alin. (1), art. 9 alin. (1) și art. 13 din *Legea contabilității nr. 82/1991*;

²² art. 2, art. 3 și art. 7 din *OG nr. 81/2003 privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe aflate în patrimoniul instituțiilor publice*, cu modificările și completările ulterioare; art. 1 și art. 2 din *Ordinul MEF nr. 3.471/2008 pentru aprobarea Normelor metodologice privind reevaluarea și amortizarea activelor fixe corporale aflate în patrimoniul instituțiilor publice*, cu modificările și completările ulterioare; Prevederi generale, Capitolul II, pct.2.1 din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*;

²³ art. 2 alin. (2), lit. b) și d) din *Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, cu modificările și completările anterioare;

²⁴ art. 12 și art. 14 din *Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice*, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 395/2016*, cu modificările și completările ulterioare;

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁵.

2. Indisponibilizarea unor fonduri de la bugetul de stat în valoare de **19.274.879,83 lei**, prin deschiderea unor acreditive în perioada 2020–2022 și neutilizarea acestora până la data de 31.12.2023, fără a exista cereri ale furnizorilor, proceduri care să reglementeze întregul proces și fără respectarea cerinței referitoare la utilizarea acreditivelor doar pentru achizițiile de active nefinanciare, bunuri materiale, servicii și/sau lucrări destinate realizării sau asigurării suportului logistic aferent echipamentelor militare ale MAPN.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 22** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024. Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁶.

3. În anul 2023, la nivelul MAPN au fost stabilite prin *Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023*, cu modificările și completările ulterioare, credite bugetare definitive pentru proiecte cu finanțare externă în sumă de **245.758.000 lei** și au fost întocmite angajamente legale în sumă de **59.091.481 lei**, de unde rezultă un grad total de execuție/contractare a fondurilor europene de **24,04%**.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 23** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁷.

4. Nefinalizarea demersurilor vizând urmărirea încasării sumei de **1.299.881,60 lei** evidențiată în soldul contului 461 „Debitori” din balanța de verificare la 31.12.2023 a aparatului propriu al MAPN, reprezentând despăgubiri achitate de MAPN potrivit prevederilor art. VIII pct. 5 subparagraful d) și subparagraful e) pct. (i), (ii) și (iii) din *Legea nr. 362/2004 pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, și la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952*, neînsușite până în luna octombrie 2024 de toți participanții la exercițiul Saber Guardian 2023 și în consecință nerecuperate de la aceștia.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 24** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁸.

5. Asigurarea de către o unitate subordonată a accesului la utilități (energie electrică, termică și apă rece) pentru Asociația Centrul Incubator de Afaceri (CIAf) atât în anul 2023, cât și în anul 2024, fără ca Asociația să respecte obligațiile prevăzute în protocolul nr. 42/09.06.2023.

Aspectul constatat a fost detaliat la **pct. 25** din Minuta nr. FM – 3544/28.11.2024.

Reglementările legale încălcate sunt prezentate în nota de subsol²⁹.

²⁵ art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999*; art. 2 alin. (1) din *Legea contabilității nr. 82/1991*; pct. 4 și pct. 28 din Anexa la *OMFP nr. 2.861/2009*; pct. 2.1 din Capitolul II din Anexa la *OMFP nr. 1.917/2005*;

²⁶ art. 34 din *OUG nr. 57/2015 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2016, prorogarea unor termene, precum și unele măsuri fiscal-bugetare*; art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv*; prevederile pct. 1 referitoare la angajarea cheltuielilor din Anexa *OMFP nr. 1.792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale*; art. 10 din Anexa la *OMFP nr. 2.909/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea și utilizarea fondurilor publice pentru deschiderea de acreditive de către ordonatorii de credite din Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Serviciul Român de Informații, Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Telecomunicații Speciale și Serviciul de Protecție și Pază*;

²⁷ art. 21 alin. (3), alin. (4) și art. 22 alin. (2) lit. a) și c) din *Legea nr. 500/2002*; art. 3, art. 4 și art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999*;

²⁸ art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999*;

²⁹ art. 5 alin. (1) din *OG nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv*; art. 3.2 lit. c) și f) din *Protocolul privind accesul la utilități a Centrului Incubator de Afaceri- CIAf prin intermediul Centrului de Cercetare și Inovare pentru Apărare CBRN și Ecologie înregistrat sub nr. A 2529/09.06.2023*.

I. Responsabilitățile Curții de Conturi și ale conducerii entității auditate

Responsabilitatea echipei de audit este de a efectua auditul financiar în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (ISSAI). Aceste standarde impun respectarea de către auditorii publici externi a cerințelor de natură etică și profesională. Ca parte a unui audit care se bazează pe ISSAI, ne-am exercitat raționamentul profesional și ne-am menținut scepticismul profesional pe tot parcursul auditului.

Responsabilitățile conducerii entității auditate sunt de întocmire și prezentare a situațiilor financiare în conformitate cu cadrul de raportare financiară aplicabil și de asigurare că operațiunile entității se desfășoară în conformitate cu prevederile legilor și reglementărilor, inclusiv acele reglementări care determină valorile și prezentările din situațiile financiare.

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 283 din 18 martie 2025

SCRISOARE CĂTRE MANAGEMENT

Domnului Angel TÎLVĂR

Ministru

Ministerul Apărării Naționale

Stimate domnule ministru,

Introducere

Curtea de Conturi a României a desfășurat misiunea de audit financiar asupra situațiilor financiare consolidate ale **Ministerului Apărării Naționale**³⁰, întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2023.

În cadrul ședinței de deschidere din data de 13.03.2024 au fost discutate aspectele cuprinse în *Scrisoarea de misiune*, scrisoare prin care ne-am asigurat reciproc de înțelegerea responsabilităților noastre și ale dumneavoastră, precum și de înțelegerea termenilor în care se va desfășura misiunea de audit financiar.

La finalizarea etapei de planificare v-am prezentat o scrisoare prin care v-am comunicat riscurile identificate, răspunsul echipei de audit la riscurile identificate (procedurile de audit aplicate pentru obținerea probelor care să susțină opinia de audit), vulnerabilitățile sistemului de control intern de la nivelul entității, precum și unele sugestii pe care echipa de audit le-a formulat cu scopul reducerii riscurilor identificate și îmbunătățirii sistemului de control intern.

În urma efectuării auditului financiar, formulăm punctual, pentru fiecare constatare identificată și neremediată în timpul misiunii, următoarele recomandări.

³⁰ Denumit în continuare **MApN**.

1. OBSERVAȚIILE DE AUDIT CARE AU INFLUENȚAT SITUAȚIILE FINANCIARE ȘI AU STAT LA BAZA OPINIEI AUDITULUI NOSTRU

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
C. Baza pentru opinia cu rezerve		
➡ C1. Activele necurente au fost subevaluate cu suma de 477.317.916,78 lei ca urmare a neînregistrării în evidența contabilă a unui număr de: - 55 facturi în valoare totală de 288.703.535,50 lei, reprezentând contravaloarea unor servicii prestate și recepționate conform prevederilor contractului interguvernamental LOA RO-D-QAH, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol al Forțelor Aeriene”; - 3 facturi emise de CN Romtehnica SA, în baza facturilor externe emise de furnizor, în valoare totală de 188.614.381,28 lei, reprezentând contravaloarea unor bunuri/produse și servicii livrate/prestate și recepționate în cadrul unui acord/contract încheiat cu Ministerul Apărării din Norvegia. Acest tratament contravine cadrului de raportare financiară aplicabil, respectiv pct. 2.1. Prevederi generale din Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 3.2. secțiunea A din Capitolul III – Active din Anexa la OMFP nr. 1.917/2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, cu modificările și completările ulterioare și art. 11 din Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, respectiv valorile activelor necurente și cheltuielilor cu activele fixe neamortizabile au fost subevaluate cu suma de 477.317.916,78 lei, iar valoarea creanțelor curente a fost supradimensionată cu aceeași sumă.	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului pentru: - instituirea unor mecanisme de control care să asigure eliminarea riscurilor de neevidențiere în contabilitate a unor operațiuni, precum și înregistrarea cronologică și sistematică a tuturor operațiunilor în evidența contabilă, cu respectarea principiului contabilității pe bază de angajamente; - inventarierea tuturor bunurilor și a componenței soldurilor conturilor contabile, potrivit reglementărilor legale în vigoare; - analiza punctuală a cauzelor care au determinat supraevaluarea creanțelor curente și a datoriilor curente și luarea măsurilor de corecție care se impun. Termen implementare: 30.09.2025
➡ C2. Activele curente au fost supraevaluate cu suma de 219.865.800 lei, ca urmare a nejustificării în evidența contabilă, în anul 2023, pe seama avansurilor și a sumelor puse anterior la dispoziția CN Romtehnica SA, a contravalorii facturii nr. 23 1476/21.12.2023, în valoare de 219.865.800 lei reprezentând achiziția în sistem centralizat efectuată de entitate pentru un beneficiar a unui activ (Nava tip vânător de mine clasa Sandown) primit și recepționat de beneficiar în data de 23.10.2023. Acest tratament contravine cadrului de raportare financiară aplicabil, respectiv pct. 2.7.1.1 Principii contabile din Capitolul II și pct. 3.2. din secțiunea A din Capitolul III din Anexa la OMFP nr. 1.917/2005.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, respectiv valoarea creanțelor curente și a datoriilor curente, au fost supraevaluate cu suma de 219.865.800 lei.	
➡ C3. Capitalurile proprii au fost subevaluate cu suma de 335.373.970,35 lei, ca urmare a: - neînregistrării în contul 102 „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului” de către unele unități subordonate în calitate de unități beneficiare, a contravalorii unor bunuri primite, care alcătuiesc domeniul privat al statului, achiziționate centralizat, în baza OUG nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniile apărării și securității, cu modificările și completările ulterioare, aspecte ce au condus la diminuarea valorii capitalurilor proprii și la supraevaluarea veniturilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu suma de 200.855.986,40 lei; - diminuării valorii fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul public al statului cu suma de 134.517.983,95 lei ca urmare a menținerii în mod nejustificat la nivelul unor unități subordonate, în contul 231 „Active fixe corporale în curs de execuție”, a cheltuielilor aferente unor obiective de investiții finalizate și recepționate, precum și a unor sume neclarificate din perioadele precedente.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, respectiv valoarea postului bilanțier „Rezerve, fonduri” a fost subevaluată cu suma de 335.373.970,35 lei, veniturile raportate în contul de rezultat patrimonial au fost supraevaluate cu suma de 200.855.986,40 lei, și cheltuielile de capital au	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului pentru: - extinderea verificărilor la toate unitățile beneficiare pentru care, în anul 2023, UM 02550 a întocmit în cazul operațiunilor de transfer ordine de distribuție și avize de însoțire a mărfii fără factură, identificarea eventualelor sume înregistrate eronat și efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă, conform prevederilor legale privind contabilitatea instituțiilor publice;

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
Pentru sumele de 341.596 lei și de 25.320 lei, înregistrate în soldul contului 231 „Active fixe corporale în curs de execuție” la data de 31.12.2023, nu au fost prezentate documente justificative de către unitatea subordonată care le are în evidență contabilă. Acest tratament contravine cadrului de raportare financiară, respectiv art. 9 alin. (1), (2) și art. 13 din <i>Legea contabilității nr. 82/1991</i>, Capitolul II Aprobarea, depunerea și componența situațiilor financiare, pct. 2.1, Capitolul VII Instrucțiunile de utilizare a conturilor - Funcțiunea contului 102 „Fondul bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului” și Funcțiunea contului 231 „Active fixe corporale în curs de execuție” din Anexa la <i>OMFP nr. 1.917/2005</i>, pct. 2.4. lit. c) din Anexa la <i>OMFP nr. 129/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind întocmirea și depunerea situațiilor financiare ale instituțiilor publice la 31 decembrie 2018 și pentru modificarea altor norme metodologice în domeniul contabilității instituțiilor publice cu modificările și completările ulterioare, norme aplicabile conform OMF nr. 77/2024 privind transmiterea situațiilor financiare anuale centralizate întocmite de instituțiile publice la 31 decembrie 2023 și pentru modificarea și completarea unor ordine ale ministrului finanțelor publice în domeniul contabilității instituțiilor publice</i>, cu modificările și completările ulterioare și pct. 13, pct. 14 și pct. 35 (1) din Anexa la <i>OMFP nr. 2.861/2009 pentru aprobarea Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii</i>. În timpul misiunii de audit au fost corectate unele erori, fiind prezentate extrase din Registrul jurnal din data de 26.06.2024, din data de 01.07.2024, din perioada 01-30.09.2024, respectiv din data de 01.10.2024.	fost subevaluate cu suma de 134.517.983,95 lei.	- extinderea verificărilor la nivelul ordonatorilor secundari/terțiari care la data de 31.12.2023 înregistrează solduri pentru contul 231 „Active fixe corporale în curs de execuție”, pentru identificarea și corectarea erorilor din evidența contabilă, conform prevederilor legale privind contabilitatea instituțiilor publice; - clarificarea sumelor de 341.596 lei și de 25.320 lei evidențiate în soldul contului 231 „Active fixe corporale în curs de execuție” și recuperarea eventualelor prejudicii, inclusiv ca urmare a înacțiunii și/sau tardivității demersurilor persoanelor cu atribuții în domeniul în care s-a constatat neregularitatea. Termen implementare: 31.12.2025.

2. OBSERVAȚIILE DE AUDIT CARE NU AU INFLUENȚAT OPINIA DE AUDIT

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
D. Aspecte prezentate în paragraful de evidențiere		
Prezentarea în situațiile financiare a unor active fixe, respectiv terenuri, cu o situație juridică incertă fără a fi promovate acțiuni în instanță în vederea constatării dreptului de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN asupra acestor suprafețe de teren. Atragem atenția asupra faptului că în situațiile financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2023 de MAPN sunt prezentate elemente de patrimoniu, respectiv terenuri cu o situație juridică incertă, pentru care entitatea auditată nu deține documente care să ateste dreptul de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN. Astfel, în urma verificării valorilor contabile ale bunurilor din domeniul public al statului raportate în Situațiile consolidate ale MAPN pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023, s-a constatat că în patrimoniul MAPN există imobile rămase neintabulate/intabulate parțial, afectate fie de litigii, fie de situații litigioase, pentru care la data prezentei verificări dreptul de administrare nu este dovedit prin extrasul de carte funciară, situația juridică a bunurilor	Afectarea gradului de fidelitate a informațiilor de natură contabilă cu privire la reflectarea elementelor de natură patrimonială care compun activul entității și imposibilitatea oferirii unei garanții corespunzătoare că datele prezentate în cuprinsul situațiilor financiare sunt corecte și complete. Evidența contabilă a entității nu asigură informații reale cu privire la patrimoniul public al statului aflat în administrare.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete cu termene și responsabilități în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului care să conducă la protejarea și asigurarea integrității bunurilor ce fac parte din patrimoniul imobiliar al MAPN, respectiv la întocmirea documentațiilor cadastrale, intabularea dreptului de folosință/administrare asupra bunurilor imobile din patrimoniul MAPN, actualizarea cărților funciare și a evidenței contabile pentru asigurarea concordanței între cele două evidențe. Termen implementare: 31.12.2025

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
prite în administrare nefiind pusă de acord cu situația lor reală. În cazul <i>Imobilului 3104 Arieșeni</i>, pentru suprafața de 60,9 ha, înregistrată în evidența contabilă a unei unități subordonate cu valoarea de 10.371.270 lei, nu există documente care să ateste dreptul de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN și care să susțină drepturile pretinse în fața instanțelor de judecată. De asemenea, în cazul <i>Imobilului 2793 Floreni</i>, pentru suprafața de 3,911 ha entitatea auditată nu deține documente care să ateste dreptul de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN, drept pentru care până la această dată, față de deținătorul cu acte al terenului (Primăria Comunei Dorna Cândrenilor a emis un titlu de proprietate pe numele unei persoane fizice), ministerul a adoptat o atitudine pasivă având în vedere faptul că folosește poligonul de instrucție în integralitatea sa. Dreptul de administrare al MAPN nu este dovedit prin extrasul de carte funciară nici în cazul <i>Imobilelor 1177 Pantelimon și 3564 Pantelimon</i>, unde situația juridică pentru două suprafețe de teren de 6.542 mp și 900 mp nu este pusă de acord cu situația lor reală. Aceste două suprafețe de teren, pe care MAPN are amplasate construcții și un turn metalic de suport antene din cadrul unui obiectiv de comunicații, se află, conform extrasului de carte funciară în administrarea Ministerului Educației, deși nu au făcut obiectul transferului potrivit documentelor de predare primire încheiate pentru punerea în aplicare a <i>HG nr. 915/2004 privind transmiterea unei părți dintr-un imobil, proprietate publică a statului, din administrarea Ministerului Apărării Naționale în administrarea Ministerului Educației și Cercetării, pentru Școala Națională de Studii Politice și Administrative</i>. Din analiza documentelor prezentate rezultă faptul că nu au fost introduse acțiuni în instanță în vederea constatării dreptului de proprietate al Statului Român și de administrare al MAPN asupra unor suprafețe de teren ce totalizează 1.865,65 ha, aferente mai multor imobile aparținând patrimoniului MAPN (<i>1359 Clinceni, 420 Păulești, 1003 Caransebeș, 2485 Știuca, 2315 Lipova</i>) unde au fost puse în posesie terțe persoane fizice și juridice.		
E. Aspecte cheie		
Nu au fost identificate aspecte cheie care să necesite o atenție semnificativă din partea noastră în auditarea situațiilor financiare din perioada curentă, altele decât cele prezentate anterior la secțiunea <i>C-Baza pentru opinia cu rezerve</i> .		
F. Alte aspecte. Erori financiare importante nemateriale/aflate sub pragul de semnificație		
➡ F1. Efectuarea unor înregistrări contabile eronate în valoare totală de 2.777.177,19 lei astfel: - regularizarea în valoare de 1.026.800,36 lei, în funcție de cursul valutar, a valorilor de înregistrare a unor mijloace fixe evidențiate în contabilitate, cu utilizarea contului 682 „<i>Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile</i>” și nu pe seama cheltuielilor aferente anilor anteriori (rezultatul reportat);	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, fiind supraevaluată valoarea cheltuielilor operaționale cu suma de 1.876.951,59 lei, valoarea activelor necurente și valoarea capitalurilor proprii cu suma de 1.030.376,83 lei, precum și valoarea	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru instituirea unor mecanisme de control care să asigure:

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
- înregistrarea unor bunuri achiziționate la o valoare diminuată cu suma de 360.000 lei ca urmare a înregistrării eronate a valorii TVA aferentă facturii în baza căreia acestea au fost înregistrate; - înregistrarea dublă, atât în data de 15.12.2023 cât și în data de 22.12.2023, a facturii nr. MIC F5166/08.12.2023 în valoare de 850.151,23 lei; - înregistrarea transferului către o unitate beneficiară la o valoare diminuată eronat cu suma de 540.225,60 lei. În timpul misiunii de audit s-a procedat la efectuarea corecțiilor prin remedierea erorii în valoare de 360.000 lei în data de 03.07.2024, prin stornarea sumei de 850.151,23 lei la data de 01.04.2024, respectiv prin înregistrarea la data de 01.07.2024 a transferului de bunuri corespunzător diferenței de 540.225,64 lei.	obligățiilor/ datoriilor către furnizori cu suma de 850.151,23 lei .	- eliminarea riscurilor de evidențiere eronată în contabilitate a unor operațiuni; - respectarea întocmai a prevederilor legale privind înregistrarea și recunoașterea în contabilitate a cheltuielilor cu activele fixe neamortizabile; - respectarea întocmai a prevederilor legale referitoare la organizarea și efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului, respectiv a tuturor bunurilor și a componenței soldurilor conturilor contabile, potrivit reglementărilor legale în vigoare. Termen implementare: 30.09.2025
➡ F2. Evidențierea eronată a unor transferuri de bunuri achiziționate centralizat către U.M. 01835 beneficiară conform unei monografii contabile neadecvate, ceea ce a condus la dublarea rulajelor conturilor utilizate cu suma de 120.894.327,79 lei, la creșterea și reducerea valorii fondului bunurilor care alcătuiesc domeniul privat al statului prezentate în anexa 34, precum și la creșterea și reducerea valorii activelor fixe corporale neamortizabile prezentate în anexa nr. 35b în bilanțul la 31.12.2023.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, valorile prezentate în anexele nr. 34 și 35b fiind majorate cu suma de 120.894.327,79 lei .	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru: - analiza cauzelor care au determinat raportarea eronată a unor valori în anexele nr. 34 și 35b, parte integrantă a situațiilor financiare întocmite pentru exercițiul financiar încheiat la 31.12.2023; - efectuarea tuturor diligențelor în scopul identificării și implementării unor mecanisme de control care să asigure obținerea asigurării că situațiile financiare oferă o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial. Termen implementare: 30.09.2025
➡ F3. Neînregistrarea în evidența contabilă, până la data întocmirii bilanțului la 31.12.2023, a transferului către o unitate militară beneficiară a unor bunuri în valoare de 10.770.702,78 lei, conform Ordinului de distribuție nr. 042/ctb/31.03.2023 și Avizului de însoțire a mărfii nr. 41/31.03.2023.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, respectiv atât valoarea activelor necurente, cât și valoarea capitalurilor proprii prezentate în situațiile financiare la 31.12.2023 au fost supraevaluate cu valoarea de 10.770.702,78 lei .	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru: - analiza cauzelor care au determinat neînregistrarea tranzacțiilor în anul 2023; - instituirea unor mecanisme de control care să asigure eliminarea riscurilor de neevidențiere în contabilitate a tuturor operațiunilor reprezentând transferuri către unitățile beneficiare a unor bunuri achiziționate în sistem centralizat. Termen implementare: 30.09.2025

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
➡ F4. Înregistrarea în contabilitate și nedisponerea unor măsuri de clarificare a sumei de 17.973.142,71 lei (8.736.827,32 lei + 9.236.315,39 lei) reprezentând datorii rezultate din derularea a două acorduri externe de tip LOA, atât prin neevidențierea în contabilitate a unor facturi care au făcut obiectul recepției bunurilor facturate, cât și prin înregistrarea în contabilitate a unor facturi având ca obiect bunuri de natura mijloacelor fixe achiziționate peste necesarul contractat și fără efectuarea recepției acestora. Operațiunile astfel efectuate au condus la supraevaluarea datoriilor curente raportate în bilanțul contabil la 31.12.2023, pe fondul depășirii valorii angajamentului legal și în condițiile în care derularea acordurilor de tip LOA (LOA RO-B-UEJ și LOA RO-B-UEH) nu poate genera datorii față de furnizor întrucât prețul bunurilor achiziționate se achită integral în avans. Pentru aceste sume nu au fost dispuse măsuri nici cu ocazia inventarierii anuale a patrimoniului, pentru clarificarea atât a cantităților de bunuri real solicitate și/sau livrate către unitatea militară beneficiară, cât și eventualelor erori de întocmire/înregistrare a facturilor externe și/sau a documentelor de livrare, la nivelul comitentului, al comisionarului și al beneficiarului. Disponerea unor astfel de demersuri de clarificare a documentelor de livrare, inclusiv de anulare a unui proces verbal de predare primire a fost solicitată și de către beneficiar prin adresa înregistrată cu nr. A3-8927/26.07.2023. Din cuprinsul adresei nr. A3-13195/14.11.2024 întocmită în baza datelor și informațiilor existente pe site-ul furnizorului sau comunicate de acesta, rezultă că bunurile livrate în cadrul acordurilor LOA RO-B-UEH și LOA RO-B-UEJ au fost achitate integral și nu există restanțe/datorii către furnizor. În timpul misiunii de audit a fost desemnată o comisie de analiză a discrepanțelor sesizate în înscrisurile cu privire la recepțiile din cadrul Acordului LOA RO-B-UEJ și LOA RO-B-UEH.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate, respectiv valoarea datoriilor curente și valoarea activelor necurente au fost supraevaluate cu suma de 17.973.142,71 lei, fapt ce a determinat și depășirea valorii angajamentului legal, contrar prevederilor art. 14 alin. (3) din <i>Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice</i>, cu modificările și completările ulterioare.	Pentru clarificarea aspectelor constatate recomandăm: - după finalizarea demersurilor inițiate în timpul și urmare auditului se va dispune unei structuri cu atribuții de control din cadrul ministerului (Corpul de Control, Auditul intern, etc) efectuarea unui control de fond cu privire la modul de derulare a acordurilor externe LOA RO-B-UEJ și LOA RO-B-UEH la toate entitățile implicate. Termen implementare: 31.12.2025
➡ F5. Neînregistrarea în evidența contabilă în anul 2023 a unor consumuri de carburanți în valoare de 6.325.770,44 lei (1.785.703 litri combustibil turboreactor F-34, 64.456 litri motorină de uz militar și 113.711 litri motorină Euro 5 Optim Diesel), pentru care au fost emise avizele de însoțire a mărfii nr. CLA 1697/29.11.2021 și CLA 1759/28.09.2022 și facturile nr. ROAF_CL 001/14.02.2022 și nr. ROAF_CL 003/31.10.2022, ceea ce a condus la majorarea nejustificată a valorilor raportate în bilanț pentru active curente/stocuri cu suma de 6.325.770,44 lei, precum și la subevaluarea cheltuielilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu aceeași sumă. În timpul misiunii de audit au fost înregistrate note contabile de scădere a combustibilului conform avizelor de însoțire a mărfii anterior menționate. ➡ F6. Neînregistrarea până la data de 31.12.2023 a ieșirilor din gestiune și a cheltuielilor operaționale aferente unui transfer de stocuri către U.M 01047, cu consecința supraevaluării sumei raportate în bilanț la	Denaturarea datelor înscrise în situațiile financiare, în sensul supraevaluării activelor curente/stocurilor cu suma de 9.250.228,37 lei, a activelor necurente cu suma de 1.299.148,12 lei și subevaluării cheltuielilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu suma de 10.549.376,49 lei.	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm: - să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru extinderea verificărilor la toate unitățile subordonate care au raportat sume în soldul contului 351 „Materii și materiale aflate la terți” la data de 31.12.2023, analizarea acestora, identificarea eventualelor sume menținute în mod nejustificat în acest cont și efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă, conform prevederilor legale privind contabilitatea instituțiilor publice; - să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
indicatorul „Stocuri”/„Active curente” cu valoarea de 4.223.606,05 lei și subevaluării cheltuielilor raportate în contul de rezultat patrimonial cu aceeași valoare. ➡ F7. Înregistrarea eronată a unor stocuri (muniții și furnituri pentru apărare națională) în valoare de 1.638.725,50 lei, de către U.M. 02041, ca active necurente cu utilizarea contului 214 „<i>Mobilier, aparatură birotică, echipamente de protecție a valorilor umane și materiale și alte active fixe corporale</i>” dar și a unor active fixe predate în custodie în valoare de 339.577,38 lei, de către U.M. 01895, în contul 351 „<i>Materii și materiale aflate la terți</i>”. În timpul misiunii de audit au fost dispuse unele măsuri în vederea remedierii deficiențelor prin întocmirea notei de corecție nr. 8/30.08.2024 pentru suma de 339.577,38 lei.		termene și responsabilități, pentru efectuarea tuturor diligențelor în scopul identificării și implementării unor mecanisme de control care să asigure eliminarea riscurilor de evidențiere eronată în contabilitate a unor operațiuni și obținerea asigurării că situațiile financiare oferă o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial. Termen implementare: 30.09.2025
➡ F8. Menținerea nejustificată la data de 31.12.2023 a sumei de 26.373.749,08 lei în soldul contului 105 „<i>Rezerve din reevaluare</i>” și raportarea eronată a acesteia în bilanț la indicatorul „<i>Rezerve, fonduri</i>” la nivelul mai multor unități subordonate, fără a se face o analiză a sumelor înregistrate și în lipsa unor documente justificative care să ateste care sunt activele fixe corporale reevaluate neamortizate integral. În timpul misiunii de audit, au fost dispuse unele măsuri în vederea remedierii deficiențelor, fiind prezentat extrasul din Registrul jurnal din data de 30.08.2024 și Nota contabilă 3108 din 31.08.2024.	Supraevaluarea valorilor raportate în bilanț la indicatorul „<i>Rezerve, fonduri</i>” cu suma de 26.373.749,08 lei.	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru extinderea verificărilor la toate unitățile subordonate care au raportat sume în soldul contului 105 „<i>Rezerve din reevaluare</i>” la data de 31.12.2023, analizarea acestora, identificarea eventualelor sume menținute în mod nejustificat în acest cont și efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă, conform prevederilor legale privind contabilitatea instituțiilor publice. Termen implementare: 30.09.2025
➡ F9. Clasificarea și reflectarea eronată în situațiile financiare la data de 31.12.2023 a unor sume aferente unor litigii în curs, în valoare de 3.898.138,97 lei reprezentând pagube constatate prin acte de constatare interne, fără a se identifica debitorii și fără a exista un titlu executoriu din care să rezulte creanța certă, lichidă și exigibilă precum și a unor sume pentru care instanța a respins acțiunile formulate de MAPN în vederea recuperării acestora. Ca urmare a verificării acestor sume s-a constatat faptul că, pentru creanța de 329.001,61 lei nu au fost întreprinse măsuri în vederea recuperării acesteia potrivit prevederilor legale, în condițiile în care prin Decizia civilă 2218A/08.11.2018 a fost respins ca nefondat recursul formulat de MAPN împotriva Sentinței civile 685/01.03.2018 având ca obiect înscrierea în tabelul preliminar/suplimentar a creanței împotriva debitoarei Romavia RA. În timpul misiunii de audit, s-a dispus efectuarea unei cercetări administrative privind creanța nerecuperată în sumă de 329.001,61 lei..	Situațiile consolidate ale MAPN pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023 nu reflectă cu fidelitate poziția financiară a entității în ceea ce privește imaginea fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare, precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial. Supraevaluarea valorilor raportate în bilanț la indicatorul „<i>Creanțe curente</i>”/„<i>Active curente</i>” cu suma de 3.898.138,97 lei.	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm: - să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru extinderea verificărilor la toate unitățile subordonate care au raportat sume în soldul contului 461 „<i>Debitori</i>” la data de 31.12.2023, pentru analizarea debitelor sub aspectul prescrierii dreptului la acțiune și pentru dispunerea măsurilor necesare de recuperare a prejudiciilor, după caz, identificarea eventualelor sume menținute în mod nejustificat în acest cont și efectuarea înregistrărilor în evidența contabilă, conform prevederilor legale privind contabilitatea instituțiilor publice; - analiza cu celeritate a cauzelor și împrejurărilor care au condus la nefinalizarea demersurilor vizând urmărirea încasării sumei de 329.001,61 lei prin raportare la prevederile legale incidente și dispunerea de măsuri concrete în acest

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
		sens, de recuperare, inclusiv ca urmare a inacțiunii și/sau tardivității demersurilor persoanelor cu atribuții în domeniul în care s-a constatat neregularitatea. Termen implementare: 31.08.2025
➡ F10. La nivelul ordonatorilor terțiari din subordinea U.M. 02523 nu există o abordare unitară în ceea ce privește înregistrarea obiectivelor de investiții realizate și transferate către unitățile militare beneficiare, aceștia utilizând conturi diferite, respectiv 658 „Alte cheltuieli operaționale - transfer active fixe și stocuri între instituții publice” sau 682 „Cheltuieli cu activele fixe neamortizabile” în corespondență cu contul 231 „Active fixe corporale în curs de execuție”. În lipsa unor mecanisme de control care să asigure eliminarea riscurilor de evidențiere eronată în contabilitate a unor operațiuni, U.M. 01662 și U.M. 02286 nu au înregistrat și raportat în situațiile financiare la 31.12.2023, cheltuieli cu activele neamortizabile ca urmare a transferului unor obiective de investiții în baza documentelor primite de la un U.M. 02517.	Situațiile consolidate ale MAPN pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023 nu reflectă cu fidelitate poziția financiară a entității în ceea ce privește cheltuielile de capital, amortizările și provizioanele.	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru analiza aspectelor prezentate precum și pentru identificarea și exercitarea unor instrumente de control intern adecvate asupra proceselor și activităților specifice înregistrării obiectivelor de investiții realizate și transferului acestora către unitățile militare beneficiare în scopul reflectării cu fidelitate în situațiile financiare a cheltuielilor de capital, amortizări și provizioane, cu respectarea întocmai a prevederilor legale în domeniul contabilității. Termen implementare: 31.12.2025
➡ F11 În cazul primirii unor stocuri de natura combustibililor, pieselor de schimb, obiectelor de inventar și a altor stocuri de la alte unități militare subordonate ministerului, dar care au venit direct de la furnizor, înregistrările contabile efectuate la nivelul U.M. 01912 s-au făcut, contrar prevederilor legale, prin debitarea contului de stocuri corespunzător în corespondență cu contul 117 „Rezultatul raportat”, cu influențe asupra bilanțului contabil, respectiv asupra structurii capitalurilor proprii și a contului de rezultat patrimonial în valoare de 32.267.413,88 lei.	Situațiile consolidate ale MAPN pentru exercițiul financiar încheiat la data de 31.12.2023 nu reflectă cu fidelitate structura capitalurilor proprii și datele raportate în contul de rezultat patrimonial.	Pentru aplicarea corectă a cadrului de raportare financiară vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate, cu termene și responsabilități, pentru efectuarea tuturor diligențelor în scopul identificării și implementării unor mecanisme de control care să asigure eliminarea riscurilor de evidențiere eronată în contabilitate a unor operațiuni și obținerea asigurării că situațiile financiare oferă o imagine fidelă a activelor, datoriilor, poziției financiare (active nete/patrimoniu net/capital propriu), precum și a performanței financiare și a rezultatului patrimonial. Termen implementare: 31.12.2025

3. OBSERVAȚII DE AUDIT AFERENTE BUNEI GUVERNANȚE

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
G. Bună guvernare		
G.1. Aspecte legate de sistemul de control intern		
1. Încadrarea cu personal de conducere și personal de execuție nu asigură la nivelul tuturor unităților subordonate respectarea concordanței dintre natura posturilor și competențele profesionale și manageriale necesare îndeplinirii sarcinilor salariaților și nu servește	Creșterea riscului de limitare a capacității de realizare a obiectivelor entității, de apariție a unor erori care nu pot fi prevenite sau înlăturate la timp.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru:

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
realizării în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a obiectivelor stabilite. Din documentele analizate de echipa de audit rezultă faptul că resursele umane sunt insuficiente, precum și faptul că măsurile existente de atragere și retenție pentru resursa umană calificată nu sunt eficiente, corelat cu volumul și complexitatea responsabilităților, cu consecința neasigurării resursei umane specializate și competitive.		- asigurarea unei politici adecvate de personal, în scopul asigurării continuității activității, dezvoltării experienței specialiștilor, dimensionării corespunzătoare a structurilor, identificării și implementării unor soluții care să asigure resurse umane calificate/specializate în domeniile specifice obiectivelor și misiunilor; - întocmirea și implementarea unui plan de acțiune (care să cuprindă activitățile, responsabilii, termenele și orice alte elemente necesare) care să asigure la nivelul ministerului respectarea concordanței dintre natura posturilor și competențele profesionale și manageriale necesare îndeplinirii sarcinilor salariaților precum și realizarea obiectivelor stabilite în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a obiectivelor stabilite. Termen implementare: 31.12.2025
2. Nu au fost definite la nivelul tuturor unităților subordonate obiective generale, precum și rezultatele așteptate de o manieră care să permită monitorizarea îndeplinirii lor și actualizarea acestora ori de câte ori este necesar, obiective specifice care să răspundă pachetului de cerințe „SMART” (specifice, măsurabile, adecvate, realiste, cu termen de realizare) și indicatori de performanță atașați acestora și activităților aferente. De asemenea, indicatorii de performanță detaliați în rapoartele de evaluare nu constituie în toate cazurile un instrument de evaluare a performanței și nu ilustrează gradul de atingere a unui obiectiv stabilit.	Creșterea riscului ca abaterile rezultatelor de la țintele stabilite să nu poată fi constatate/identificate de către conducere, cu consecința nedisponerii măsurilor corective sau preventive care se impun.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru: - definirea obiectivelor generale precum și a rezultatelor așteptate de o manieră care să permită monitorizarea îndeplinirii lor și actualizarea acestora ori de câte ori este necesar; - definirea obiectivelor specifice astfel încât să răspundă pachetului de cerințe „SMART” (specifice, măsurabile, adecvate, realiste, cu termen de realizare); - definirea indicatorilor de performanță astfel încât să constituie instrumente de evaluare a performanței care ilustrează gradul de atingere a unui obiectiv stabilit. Termen implementare: 31.12.2025
3. Planurile/documentele de planificare nu asigură în toate cazurile concordanța activităților necesare pentru atingerea tuturor obiectivelor stabilite cu resursele maxim posibil de alocat, nu stabilesc termene de realizare și persoane responsabile, astfel încât riscurile susceptibile să afecteze realizarea obiectivelor entității să fie minime.	Creșterea riscului de neîndeplinire a obiectivelor entității, de apariție a unor erori care nu pot fi prevenite sau înlăturate la timp.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru revizuirea planurilor/documentelor de planificare astfel încât riscurile susceptibile să afecteze realizarea obiectivelor entității să fie minime. Termen implementare: 31.12.2025
4. Numărul litigiilor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, pe zona de patrimoniu imobiliar și derularea contractelor de execuție infrastructură este în creștere, fapt ce impune adaptarea procesului de management al riscurilor astfel încât să asigure identificarea tuturor surselor posibile de risc și diminuarea sau eliminarea probabilității și impactului riscurilor.	Creșterea riscului inerent de diminuare a patrimoniului sau pagube materiale, precum și creșterea riscului de limitare a capacității de realizare a investițiilor de infrastructură.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate care să asigure reducerea sau eliminarea probabilității și a impactului riscurilor ce pot conduce la diminuarea patrimoniului imobiliar precum și la

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
		limitarea capacității de realizare a investițiilor de infrastructură. Termen implementare: 31.12.2025
5. Nu au fost identificate toate activitățile procedurabile și drept consecință, pentru activități importante, care implică utilizarea și raportarea cheltuielilor din fonduri publice, nu există documente formalizate care să cuprindă riscurile asociate și răspunsul adecvat pentru acestea. De asemenea, a fost identificată necesitatea revizuirii și actualizării procedurilor operaționale, astfel încât acestea să devină instrumente eficiente de control intern în toate etapele proceselor derulate.	Apariția și manifestarea riscului de neîndeplinire a obiectivelor generale/ specifice ale entității în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate, pe fondul funcționării unui sistem de control intern/managerial parțial conform cu standardele în vigoare.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete, cu termene și responsabilități în sarcina structurilor de specialitate, pentru elaborarea unor proceduri documentate într-o manieră unitară pentru procesele majore sau activitățile semnificative din cadrul entității, precum și pentru revizuirea și actualizarea acestora, astfel încât acestea să servească drept instrumente eficiente de control intern în toate etapele proceselor desfășurate. Termen implementare: 31.12.2025
6. Procesul de autoevaluare a propriului sistem de control intern managerial a fost realizat la nivelul entității, dar nu a fost aplicat pe o bază obiectivă și, prin urmare, nu recunoaște punctele slabe identificate de echipa de audit, cum ar fi neaplicarea în totalitate a direcțiilor de acțiune privind implementarea unor standarde de control intern/managerial.	Apariția și manifestarea riscului de neîndeplinire a obiectivelor generale/ specifice ale entității în condiții de legalitate, regularitate, eficacitate, eficiență și economicitate, pe fondul funcționării unui sistem de control intern/managerial parțial conform cu standardele în vigoare. Riscuri nedorite de pierderi, cheltuieli neeconomice, incapacitatea de a realiza unele activități sau de a obține rezultatele scontate ale acestora.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru: - întocmirea Chestionarului de autoevaluare a stadiului de implementare a standardelor cu respectarea realității existente în cadrul entității; - instituirea unor mecanisme de verificare a informațiilor prezentate în cadrul raportărilor privind sistemul de control intern managerial. Termen implementare: 31.12.2025
7. Mecanismele de management al riscului proiectate și aplicate la nivelul entității nu au asigurat identificarea riscurilor aferente procesului financiar-contabil, evaluarea, prioritizarea și controlul acestora, fapt confirmat de aspectele semnalate de echipa de audit legate de clasificarea și raportarea necorespunzătoare a unor tranzacții și evenimente.	Concretizarea unor riscuri care au generat abateri de la cadrul normativ incident și care au afectat calitatea datelor, exactitatea și exhaustivitatea informațiilor raportate în situațiile financiare consolidate.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru îmbunătățirea activității de identificare a riscurilor care pot afecta realizarea obiectivelor și a mecanismelor de management al riscului, proiectate și aplicate la nivelul entității, revizuirea procedurii de gestionare a riscurilor și a responsabilităților stabilite cu privire la implementarea acestora astfel încât să se asigure calitatea datelor raportate în situațiile financiare consolidate. Termen implementare: 31.12.2025
8. Sistemul informatic nu este adaptat la volumul și complexitatea activităților derulate, având în vedere creșterea alocărilor bugetare pentru achiziția de echipamente și numărul mare de programe de înzestrare, fiind necesare a fi identificate, analizate și gestionate toate cerințele, la nivelul tuturor structurilor, în scopul optimizării gestionării programelor de înzestrare și satisfacerii nevoilor utilizatorilor în mod optim și eficient astfel încât să fie asigurată nevoia de centralizare a informațiilor în timp real, raportarea acestora în format word/excel/pdf, informarea utilizatorilor privind calendarul activităților, prioritizarea activităților, agenda de lucru, etc.	Nevoile utilizatorilor nu sunt gestionate în mod optim și eficient astfel încât să fie asigurată centralizarea informațiilor în timp real, raportarea acestora în format word/excel/pdf, informarea utilizatorilor privind calendarul activităților, prioritizarea activităților, agenda de lucru, etc. Calitatea informațiilor produse nu este suficientă pentru a sprijini	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate pentru evaluarea activităților întreprinse și a celor necesar a fi realizate și pentru elaborarea și implementarea unui plan de acțiune, cu termene, măsuri și responsabilități concrete, care să conducă la adaptarea sistemului informatic la volumul și complexitatea activităților derulate astfel încât să se asigure minimizarea riscurilor

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
9. Programul de contabilitate utilizat nu reprezintă un instrument de lucru eficient și nu permite generarea situațiilor financiare trimestriale și anuale, contrar prevederilor legale. Situațiile financiare sunt întocmite utilizând formulare realizate în programul de calcul tabelar Microsoft Excel, care permit preluarea automată a datelor, după ce unitățile militare din subordine introduc datele manual pe baza balanței de verificare, Situației execuției bugetare și Situației creditelor disponibile, generate din aplicația informatică „Contabilitate”, fapt care nu conduce la minimizarea riscurilor susceptibile să afecteze calitatea datelor raportate în situațiile financiare consolidate/centralizate.	managementul financiar și raportarea financiară. Concretizarea unor riscuri care au generat abateri de la cadrul normativ incident și care au afectat calitatea datelor raportate în situațiile financiare consolidate.	susceptibile să afecteze calitatea datelor raportate în situațiile financiare, optimizarea gestionării programelor de înzestrare, satisfacerea nevoilor utilizatorilor în mod optim și asigurarea nevoilor de centralizare a informațiilor în timp real, raportarea acestora în format word/excel/pdf, informarea utilizatorilor privind calendarul activităților, prioritizarea activităților, agenda de lucru, etc. Termen implementare: 31.12.2025
G.2. Implementarea recomandărilor anterioare ale Curții de Conturi		
Din analiza gradului de implementare a măsurilor și recomandărilor dispuse de Curtea de Conturi cu ocazia precedentelor misiuni de audit financiar, s-a constatat faptul că au fost efectuate demersuri în vederea corectării și remedierii aspectelor identificate, însă a fost evidențiată și implementarea parțială a unor măsuri/recomandări, astfel încât erorile identificate anterior au produs denaturări și asupra situațiilor financiare ale anului 2023. Astfel, s-a constatat faptul că soldurile conturilor contabile aferente anului 2023 au fost afectate de: - <u>implementarea parțială</u> a recomandărilor privind <i>analiza sumelor menținute în contul 231 „Active fixe în curs de execuție”</i> la nivelul unităților subordonate; - <u>implementarea parțială</u> a recomandărilor privind <i>identificarea tuturor categoriilor de operațiuni pentru care s-a utilizat în mod necorespunzător contul contabil 117 – „Rezultatul reportat”</i> și reflectarea corectă în contabilitate a acestor operațiuni; - <u>implementarea parțială</u> a recomandărilor privind <i>elaborarea și implementarea unei proceduri care să asigure reducerea riscului de apariție a erorilor, fraudelor, încălcării legislației, precum și riscul de nedetectare a problemelor pe fluxul procesului de întocmire și de consolidare a situațiilor financiare, cu proiectarea activităților de control care să asigure prezentarea reală a informațiilor financiare atât la nivel individual cât și la nivel consolidat.</i>	Ca urmare a implementării parțiale a recomandărilor emise de Curtea de Conturi se creează premisele menținerii unor abateri de legalitate și regularitate care nu pot fi înlăturate eficient și în timp util.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului măsuri pentru continuarea demersurilor în vederea implementării recomandărilor emise de Curtea de Conturi a României, astfel încât să se elimine perpetuarea deficiențelor precum și să se asigure corectarea și remedierea aspectelor identificate. Termen implementare: 31.12.2025
G.3. Aspecte de conformitate		
1. Neactualizarea datelor din inventarul centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, atât din punct de vedere a componenței bunurilor imobile evidențiate, cât și din punct de vedere a valorii acestora ca urmare a tuturor modificărilor intervenite (investiții noi, lucrări de modernizare, reevaluări, trecerea în patrimoniul altor instituții, lucrări cadastrale etc.). Valoarea contabilă a bunurilor din domeniul public al statului raportată în Situația financiară aferentă anului 2023 a fost de 32.027.513.465 lei, în timp ce valoarea înscrisă în Inventarul centralizat de către MAPN până la data întocmirii prezentului document este în sumă de 28.820.072.294 lei. Entitatea a dispus unele măsuri în vederea remedierii deficiențelor constatate, prin elaborarea și promovarea unui număr de 47 proiecte de acte normative de actualizare și modificare a Inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului, din care 42 au fost aprobate de	Reflectarea eronată în inventarul centralizat al bunurilor proprietate publică a statului a patrimoniului administrat de MAPN, atât din punct de vedere a componenței bunurilor imobile evidențiate cât și din punct de vedere a valorii acestora.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate care să asigure actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public al statului aflate în administrarea MAPN, respectiv reconcilierea diferențelor dintre valorile contabile nete ale bunurilor din domeniul public al statului raportate în situațiile financiare și valorile înscrise în „<i>Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al statului</i>” și pentru promovarea actelor normative pentru actualizarea inventarului centralizat. Termen implementare: permanent

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
Guvern și 5 se află pe circuitul de avizare interministerial, prin care vor fi actualizate valorile în inventar la un număr semnificativ de imobile, după adoptarea proiectelor de către Guvern.		
2. Inventarierea elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii fără respectarea întocmai a prevederilor legale, astfel încât posturile din bilanțul contabil anual nu au fost corelate cu datele înregistrate în contabilitate, puse de acord cu situația reală a elementelor patrimoniale, stabilită pe baza inventarului.	Situațiile financiare la 31.12.2023 nu prezintă o imagine fidelă a poziției financiare, a performanței financiare și a altor informații referitoare la activitatea desfășurată de entitate.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri și responsabilități concrete, cu termene pentru analiza aspectelor semnalate și pentru efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului cu respectarea întocmai a prevederilor Normelor privind organizarea și efectuarea inventarierii elementelor de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii aprobate prin OMFP nr. 2861/2009. Termen implementare: 31.12.2025
3. Neefectuarea reevaluării tuturor activelor fixe corporale aflate în administrarea entității la termenul și în condițiile prevăzute de lege cu consecința nereflectării valorii actualizate a acestora în evidența contabilă a ministerului.	Evidența contabilă a entității nu asigură informații reale cu privire la patrimoniul public și privat al statului aflat în administrare, ca urmare a neevaluării activelor la valoarea justă cu ocazia inventarierii, situație în care, Bilanțul contabil și Situația modificărilor activelor/ capitalurilor din cadrul Situațiilor financiare încheiate la 31.12.2023 nu conțin valori juste.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului să efectueze o analiză a aspectelor semnalate și să dispună măsuri în consecință care să asigure reevaluarea activelor fixe corporale la valoarea justă, conform prevederilor legale, ținându-se seama de inflație, utilitatea bunului, starea acestuia și de prețul pieței, astfel încât situațiile financiare întocmite să ofere date exacte și reale privind valoarea patrimoniului entității. Termen implementare: 31.12.2025
4. Nerespectarea principiilor tratamentului egal și al transparenței prevăzute de <i>Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice</i> , cu modificările și completările ulterioare, prin atribuirea directă în SEAP, în aceeași zi, către operatorul economic SC DSP Mediacons SRL, a unui număr de trei contracte de achiziție publică de lucrări de reparații curente, fără publicarea în prealabil a unui anunț de publicitate.	Atribuirea directă, către același operator economic a condus la restrângerea concurenței fără a oferi garanția obținerii celui mai bun raport calitate-preț, neasigurându-se astfel buna gestiune financiară în utilizarea fondurilor publice	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului să efectueze o analiză a aspectelor semnalate și să dispună măsuri care să asigure respectarea prevederilor legale în atribuirea contractelor de achiziție publică. Termen implementare: 31.12.2025
5. Neactualizarea Programului anual al achizițiilor publice al U.M. 02301, pe anul 2023, în funcție de modificările survenite.	PAAP nu și-a îndeplinit în mod corespunzător funcția de instrument managerial utilizat pentru planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție, respectiv pentru planificarea resurselor necesare derulării proceselor de achiziție	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să întreprindeți măsurile necesare pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor referitoare la întocmirea și actualizarea PAAP, astfel încât acesta să își îndeplinească funcția de instrument managerial utilizat pentru planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție și pentru planificarea resurselor necesare derulării proceselor de achiziție, pentru instruirea personalului în vederea aplicării corespunzătoare a legislației specifice în domeniul achizițiilor publice și revizuirea, a procedurii operaționale P.O.-02301-11.01-003, înregistrată cu nr. 62/241/11.11.2022, privind modificarea, completarea și actualizarea Programului anual al achizițiilor publice. Termen implementare: 31.12.2025
G.4. Procese de management ineficiente		

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
1. La finele anului 2023 din valoarea avansurilor acordate în perioada 2017-2020 au rămas nejustificate sume în valoare de 34.861.770,22 USD, echivalent a 156.731.546,56 lei, la cursul 4,4958 lei/USD aferente contractelor interguvernamentale de tip LOA - Letter of Offer and Acceptance, încheiate în baza OG nr. 25/1996 privind ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii referitor la programele de asistență economică, tehnică și în domenii conexe, cu modificările și completările ulterioare.	Utilizarea necorespunzătoare a resurselor financiare ale bugetului de stat fără a fi asigurată o bună gestiune financiară a fondurilor publice prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în desfășurarea activității și fără atingerea rezultatelor estimate.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți măsuri concrete în sarcina structurilor de specialitate (Audit/Control) din cadrul ministerului pentru analizarea avansurilor nejustificate plătite în temeiul contractelor interguvernamentale de tip LOA - Letter of Offer and Acceptance, încheiate în baza OG nr. 25/1996 privind ratificarea Acordului dintre Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii sub aspectul obiectului acestor contracte și al drepturilor și obligațiilor care revin părților și întreprinderea demersurilor necesare potrivit prevederilor legale pentru valorificarea acestora prin livrări de bunuri sau prestări de servicii. Termen implementare: 31.12.2025
2. Indisponibilizarea unor fonduri de la bugetul de stat în valoare de 19.274.879,83 lei, prin deschiderea unor acreditive în perioada 2020–2022 și neutilizarea acestora până la data de 31.12.2023, fără a exista cereri ale furnizorilor, proceduri care să reglementeze întregul proces și fără respectarea cerinței referitoare la utilizarea acreditivelor doar pentru achizițiile de active nefinanciare, bunuri materiale, servicii și/sau lucrări destinate realizării sau asigurării suportului logistic aferent echipamentelor militare ale MAPN.	Gestionarea deficitară, neperformantă a resurselor avute la dispoziție fără atingerea rezultatelor estimate. Utilizarea necorespunzătoare a resurselor financiare ale bugetului de stat fără a fi asigurată o bună gestiune financiară a fondurilor publice prin asigurarea legalității, regularității, economicității, eficacității și eficienței în desfășurarea activității.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm: - să dispuneți în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului să efectueze cu celeritate o analiză asupra tuturor sumelor care se înscriu în situația constatăată, precum și remedierea aspectelor semnalate având în vedere gestionarea deficitară, neperformantă a resurselor avute la dispoziție, utilizate pentru deschiderea de acreditive. - să implementați la nivelul ministerului instrumente de control intern, norme/instrucțiuni concrete care să asigure angajarea fondurilor publice pentru deschiderea de acreditive cu respectarea prevederilor legale și a principiilor unei bune gestiuni financiare astfel încât utilizarea resurselor să fie justificată din punct de vedere economic. Termen implementare: 31.12.2025
3. În anul 2023, la nivelul MAPN, au fost stabilite prin <i>Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023</i>, cu modificările și completările ulterioare, credite bugetare definitive pentru proiecte cu finanțare externă în sumă de 245.758.000 lei și au fost întocmite angajamente legale în sumă de 59.091.481 lei, de unde rezultă un grad total de execuție/contractare a fondurilor europene de 24,04%.	Creditele bugetare definitive aprobate prin <i>Legea nr. 368/2022 a bugetului de stat pe anul 2023</i> pentru proiecte cu finanțare externă și-au atins scopul numai în procent de 24,04%.	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm să dispuneți în sarcina structurilor de specialitate din cadrul ministerului să efectueze o analiză asupra cauzelor care au determinat gradul scăzut de execuție/contractare a fondurilor europene și implementarea unor măsuri concrete care să asigure creșterea gradului de absorbție al acestora, inclusiv printr-o mai bună colaborare interinstituțională în implementarea proiectelor comune. Termen implementare: 31.12.2025
4. Nefinalizarea demersurilor vizând urmărirea încasării sumei de 1.299.881,60 lei evidențiată în soldul contului 461 „Debitori” din balanța de verificare la 31.12.2023 a aparatului propriu al MAPN, reprezentând despăgubiri achitate de MAPN potrivit prevederilor art. VIII pct. 5 subparagraful d) și subparagraful e) pct. (i), (ii)	Prin neefectuarea în continuare a tuturor demersurilor prevăzute de <i>Legea nr. 362/2004 pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la</i>	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm continuarea demersurilor pentru recuperarea de la statele participante la exercițiul Saber Guardian 2023 a sumelor plătite cu titlul de despăgubiri, în conformitate cu

Observația de audit	Impact	Recomandare și termen de implementare
și (iii) din <i>Legea nr. 362/2004 pentru aderarea României la Acordul dintre statele părți la Tratatul Atlanticului de Nord cu privire la statutul forțelor lor, semnat la Londra la 19 iunie 1951, și la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952</i> , neînsușite până în luna octombrie 2024 de toți participanții la exercițiul Saber Guardian 2023 și în consecință nerecuperate de la aceștia.	<i>Londra la 19 iunie 1951, și la Protocolul privind statutul comandamentelor militare internaționale, înființate în temeiul Tratatului Atlanticului de Nord, semnat la Paris la 28 august 1952</i> , există riscul nerecuperării echivalentului sumei de 1.299.881,60 lei, achitate cu titlul de despăgubiri din bugetul de stat, ca urmare a efectuării exercițiilor militare.	prevederile art. VIII pct. 5 din <i>Legea nr. 362/2004</i> . După încasarea acestora de către MApN, sumele se vor vira la bugetul de stat. Termen implementare: 31.12.2025
5. Asigurarea de către o unitate subordonată a accesului la utilități (energie electrică, termică și apă rece) pentru Asociația Centrul Incubator de Afaceri (CIAf) atât în anul 2023, cât și în anul 2024, fără ca Asociația să respecte obligațiile prevăzute în protocolul nr. 42/09.06.2023.	Existența unui risc de imposibilitate a emiterii unor pretenții în cazul neachitării contravalorii utilităților furnizate și de nerecuperare a acestora la nivelul consumurilor efective realizate de Centrul Incubator de Afaceri (CIAf).	Pentru remedierea deficiențelor vă recomandăm dispunerea de măsuri concrete pentru: - analiza cu celeritate a cauzelor și împrejurărilor care au condus la nefinalizarea demersurilor vizând recuperarea contravalorii utilităților la nivelul consumurilor efective realizate prin raportare la prevederile legale incidente și dispunerea de măsuri concrete în acest sens, pentru recuperarea eventualelor prejudicii, inclusiv ca urmare a inacțiunii și/sau tardivității demersurilor persoanelor cu atribuții în domeniul în care s-a constatat neregularitatea; - asigurarea cadrului legal în vederea recuperării contravalorii utilităților (apă, energie electrică și termică) de la Centrul Incubator de Afaceri (CIAf) la nivelul consumurilor reale, stabilite prin contoare certificate/omologate și verificate metrologic de instituțiile abilitate. Termen implementare: 31.12.2025

Vă asigurăm de sprijinul nostru dacă aveți nevoie de clarificări cu privire la implementarea recomandărilor.

Cu aleasă considerație,

Aprobat prin Hotărârea Plenului Curții de Conturi nr. 283 din 18 martie 2025